

Yapay Zekaya Dair Güncel Gelişmeler

5 Ağı 2024

Yapay zekâ stratejisi, yapay zekânın giderek büyüyen omurgasını oluşturuyor.

Konunun bu yönden yaşamsal önemine dayanarak ve T.C. Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi Başkanlığı ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı iş birliğiyle, ilgili tüm paydaşların aktif katılımıyla 11. Kalkınma Planı doğrultusunda Türkiye'nin ilk ulusal strateji belge olma özelliğini taşıyan "Ulusal Yapay Zekâ Stratejisi 2021-2025"e ilişkin 2021/18 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi, 20 Ağustos 2021 tarihli ve 31574 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmişti. 24 Temmuz 2024 tarihi itibarıyla ise gelişen teknoloji ve mevcut ihtiyaçlar ile 12. Kalkınma Planı doğrultusunda Ulusal Yapay Zekâ Stratejisi 2021-2025 güncellenerek "Yapay Zeka 2024-2025 Eylem Planı" kamuoyu ile paylaşıldı. Bununla birlikte, T.C. Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi tarafından Türkiye Uluslararası Doğrudan Yatırım Stratejisi (2024 - 2028) ve Eylem Planları 29 Temmuz 2024 tarihli ve 32616 sayılı Resmi Gazete'de yayımlandı.

"Türkiye Uluslararası Doğrudan Yatırım Stratejisi (2024 - 2028) ve Eylem Planları" ile uluslararası doğrudan yatırımların Türkiye ekonomisine katkıları vurgulanmış ve 2024-2028 dönemi için stratejik bir çerçeve sunulmuştur. Türkiye Uluslararası Doğrudan Yatırım Stratejisi (2024 - 2028) ve Eylem Planları, Türkiye'nin ekonomik büyümesini hızlandırmak ve uluslararası yatırımcılar için de daha cazip bir yatırım ortamı oluşturmak amacıyla hazırlanmıştır. Bu kapsamda:

- 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu kapsamında Avrupa Birliği ("**AB**") Genel Koruma Tüzüğü (*General Data Protection Regulation*) başta olmak üzere AB müktesebatına uyum süreci çalışmalarının tamamlanması,
- AB Şebeke ve Bilgi Güvenliği Direktifi (*Directive on the Security of Network and Information Systems*) ile siber güvenlik alanındaki yeni çalışmalar ve uluslararası alanda en iyi uygulamalar dikkate alınarak ulusal siber güvenliğin sağlanmasına yönelik düzenlemelerin yapılması,
- Ulusal Yapay Zekâ Stratejisi 2021-2025 stratejisine paralel olarak, yer sağlayıcı (veri merkezi) hizmeti sunan yerli firmaların gelişimini teşvik edilmesi ve rekabeti etkinleştirme çalışmalarının sağlanması,
- 5G baz istasyonlarının yerli üretiminin desteklenmesi, kurulumu yaygınlaştırılarak altyapı yetersizliklerinin giderilmesi,
- Yapay zekaya ("**YZ**") ilişkin stratejik hedefler de hedefler arasında yer almaktadır.

Öte yandan, 2021 yılında kamuoyu ile paylaşılan Ulusal Yapay Zekâ Stratejisi 2021-2025, temel olarak altı strateji altında düzenlenmişti. Bu altı strateji aşağıdaki başlıklardan oluşmaktadır:

- Yapay zekâ uzmanlarını yetiştirmek ve bu alanda istihdamı artırmak
- Araştırma, yenilikçilik ve girişimciliği desteklemek
- Kaliteli veriye ve teknik altyapıya erişim imkânlarını genişletmek
- Sosyoekonomik uyumu hızlandıracak düzenlemeleri yapmak
- Uluslararası iş birliklerini güçlendirmek
- Yapısal ve işgücü dönüşümünü hızlandırmak

Yukarıda ifade edilen 6 strateji ise 24 amaç ve 119 tedbir ile belirlenmiştir. 2021-2025 dönemi Eylem Planı, YZ alanındaki hızlı teknolojik gelişmeler ve ülkenin dinamik ihtiyaçları göz önünde bulundurularak, 12. Kalkınma Planı çerçevesinde Yapay Zeka Stratejisi 2024-2025 Eylem Planı ("**2024-2025 Eylem Planı**") ile güncellenmiştir. Bu güncelleme, stratejinin esnek ve uyumlu bir yapıya sahip olmasını sağlayarak, YZ projelerinin işler etik ilkeler doğrultusunda yürütülmesini, ekosistemin olgunluk seviyesinin ve rekabet gücünün artırılmasını hedeflemektedir. 2024-2025 Eylem Planı ile yine 6 strateji temelinde 19 adet eylem belirlenmiştir. Eylem planları, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, TÜBİTAK, Türkiye İş Kurumu, Milli Eğitim Bakanlığı, Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi, Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi, Kişisel Verileri Koruma Kurumu ve Adalet Bakanlığı da olmak üzere birçok kurum tarafından yürütülecektir. Dikkat çeken eylem planlarını şu şekilde sıralayabiliriz:

- TechVisa Programı ile YZ alanında yeteneklerin Türkiye'ye çekilmesi ve yetkin işgücünün artırılması,
- Yükseköğretimde eğitim programlarının müfredatına veri bilimi ve YZ konularının dahil edilmesi ve YZ alanında ön lisans, lisans ve lisansüstü düzeyde programların açılması,
- Yerli olarak geliştirilecek üretken YZ modellerine (LLM, LAM vb.) ilişkin teknik ve etik standartlarının belirlenmesi ve bu süreci yönetmek üzere uzman bir komite kurulması,
- Türkçe büyük dil modeli geliştirilmesi ve bu modelin geliştirilmesinde gönüllü katılımcıların da yer alacağı tüm ekosistemin katkısının alınması amacıyla Türkçe Büyük Dil Modeli Topluluğu'nun oluşturulması,
- Yurt içinde yapılan AR-GE çalışmaları sonucunda ortaya çıkan YZ ürün ve çözümlerinin KOBİ'ler tarafından kullanılmasını teşvik edecek destek programının hayata geçirilmesi,
- YZ tarafından oluşturulan içeriğin fikri mülkiyet haklarının açıklığa kavuşturulmasına yönelik rehberlerin hazırlanması ve YZ ürünlerinin patentlenebilmesine ilişkin standartlaştırma çalışmalarının yapılması,
- YZ ürün ve çözümleri ile üretken YZ modellerinin geliştirilmesi amacıyla YZ alanında Türkiye'yi küresel oyuncu haline getirecek işlemci altyapısına yönelik ihtiyaç analizinin yapılması ve kapasite geliştirilmesi,
- Kamu kurum ve kuruluşlarının sahip olduğu verilere ilişkin envanterin çıkartılması ile "Merkezi Kamu Veri Alanı" kurulması ve bu verilerin araştırmacıların ve teknoloji geliştiricilerin kullanımına sunulmasına yönelik mekanizmaların geliştirilmesi,
- YZ sistemlerinin geliştirilmesini, kullanılmasını ve YZ içeren sistemlerin piyasaya arzını düzenleyen uluslararası normlar ile uyumlu ulusal düzenlemelerin yapılması,
- YZ Uygulamaları Hukuki Değerlendirme Rehberi'nin hazırlanması,
- YZ Değer ve İlkeler Etki Analizi Çerçevesi oluşturulması,
- Güvenilir YZ'nin denetimi için gereken araçlar geliştirilmesi,
- Kendi büyük dil modelini geliştiren ülkeler veya bu konudaki küresel firmalarla bilgi ve tecrübe paylaşımına yönelik iş birliklerinin geliştirilmesi,
- Verinin güven içerisinde serbest dolaşımına ilişkin çalışmaların takip edilmesi,
- TÜBİTAK ve Türk Standardları Enstitüsü tarafından YZ uygulamaları denetim ve yasal uyumu için belgelendirme mekanizması doğrultusunda "Güvenilir YZ Damgası" oluşturulması,
- Türkiye'nin siber uzaydaki varlıklarına karşı yöneltilen özellikle YZ ile güçlendirilmiş yeni nesil siber tehditlerin tespit edilmesi, önlenmesi ve etkilerinin azaltılması kapsamındaki işlerin tek elden yürütülmesi amacıyla gerekli politika ve mevzuat geliştirme çalışmalarının yürütülmesi,
- TÜBİTAK Bilgem YZ Enstitüsü yönetiminde "Türkiye YZ Portalı" kurulması,
- TÜBİTAK BİLGEM YZ Enstitüsü bünyesinde ortak fonlama ile kurulacak olan ve Enstitü'nün tematik alan yapılanmasıyla uyumlu "YZE Birlikte Geliştirme Laboratuvarlarının" kurulması,
- YZ alanında ulusal meslek standartları ve ulusal yeterlikler hazırlanacak ve bu kapsamda ölçme değerlendirme altyapısının kurulması.

Türkiye Uluslararası Doğrudan Yatırım Stratejisi (2024 - 2028) ve Eylem Planları'na bu [bağlantıdan](#), Ulusal YZ Stratejisi 2021-2025'in tam metnine bu [bağlantıdan](#); 2024-2025 Eylem Planı'nın tam metnine bu [bağlantıdan](#) erişebilirsiniz.

Yapay zekânın, büyük çapta kamu ve özel sektörlerinde, tüm tekrarlayan iş ve işlem süreçlerine katkıda bulunacağını umuyor ve öngörüyoruz: Başlangıçta temel seviyede bile olsa, yapan zekânın süreçleri ve sonuçları insan kusuru, gecikme, eşgüdüm eksikliği, tutarsızlık ve hatta keyfilikten arındırmaya, bunu denetlemeye hızla yetkin hâle geleceğini umuyoruz. Gelişmeleri ve değerlendirmelerimizi, hukuki düzenlemeler gözlüğünden, özellikle mevzuat uyumluluğu ve fikri mülkiyet başlıklarını dâhil ederek paylaşmaya devam edeceğiz.

Related Attorneys

- [DR. E. SEYFİ MOROĞLU, LL.M.](#)